

Děti – specifická skupina uživatelů

RKK 2016

Zlata Houšková

(fotodoprovod účastníci studijních cest SKIP a knihovny ČR)

DĚTI

- **Nejde o diskriminaci, ale o specifický přístup a poskytnutí služeb „navíc“**
- **Specifikum vyplývá z jiné (nedostatečné) sociální zkušenosti a neukončeného osobnostního vývoje (nebezpečí poškození, srozumitelnost aj.)**

Hraniční disciplíny

- **Psychologie (vývojová)**
- **Pedagogika předškolního a školního věku**
- **Pedagogická psychologie předškolního a školního věku, resp. adolescentů**
- **Dětská literatura (ilustrace...) – historie, teorie, kritika a další...**

Role knihoven v dětském čtenářství – dosažená pozitiva

- (Relativně) kvalitní fondy (*omezené financování – postupné ohrožení nekvalitou, ztráty „zlatého fondu“*)
- (Relativně) hezké prostředí (*snaha o útulnost, ale málo respektování moderních trendů a požadavků dětí, často malý prostor*)
- **Dlouholetá práce se čtenáři individuální i kolektivní (formy, metody)**
- **KDK a jeho aktivity**

Aktivity knihoven

- Individuální práce se čtenářem
- Besedy (*s autory, ilustrátory, cestovateli...*), přednášky, soutěže (*čtenářské, výtvarné...*)

Aktivity knihoven

- Dramatická výchova
- Skupiny při knihovně, práce pro knihovnu, časopisy, propagace
- Tvorby webových prezentací
- Tvůrčí psaní (*literární kluby, soutěže*)

Aktivity knihoven

- Divadla, koncerty, výstavy, diskotéky, karnevaly
- Malování na chodníku, outdoorové aktivity
- Tábory, literární vycházky (*cestovky*), výlety, nocování, nově společné čtení
-

Role knihoven v informační výchově dětí

- Lekce bibliografické a informační gramotnosti, informační výchova (KIV, BIS)
- Změna přístupu – počítače a Internet
- Kvalifikace v IT a ovládání Internetu („*udržet stopu*“)
- Víme, co je informační výchova

KDK a jeho aktivity

- Sdružování, výměna zkušeností, kolektivní inspirace, společné aktivity, role KDK SKIP
- Noc s Andersenem
- Kde končí svět
- SUK (NPK-MJAK)
- Knížka pro prvňáčka (*Čtení pomáhá*)

KDK a jeho aktivity

- **Tvůrčí dílna**
- **Loutkářská dílna**
- **Vzdělávání**
- **Den pro dětskou knihu**
- **Kamarádka knihovna**

Role knihoven v dětském čtenářství – „rezervy“

- **Předčítání/hlasité čtení, využívání dobrovolníků**
- **Práce s nečtenáři**
- **Kvalita četby, zejména beletrie**

Role knihoven v dětském čtenářství – „rezervy“

- Rozvíjení „praktické teorie“ a vazby na ostatní subjekty zabývající se čtenářstvím
- Znalosti a rozvíjení metodiky
- *Podceňování specializace (dobří postupující, špatní zůstávající)*
- Průzkumy dětského čtenářství 2013, 2014
- Centrum dětského čtenářství KJM Brno

-
- **Vytvořte dětem pohodlné a moderní prostředí, které mají rády a kde se cítí v bezpečí a klidu**
(nezapomeňte na věkové rozdíly!)

-
- **Shromážděte fond krásných, aktuálních a atraktivních knih (nezapomeňte na Zlatý fond), časopisů a dalších nosičů a nabídněte ho atraktivní formou**

-
- **Nabídněte dětem dostatek (rychlých) počítačů a zajímavých programů**

-
- **Umožněte dětem hrát si v knihovně**

-
- Ale především jim dejte svůj čas, zájem a nápady (*a přijměte ty jejich!*)

-
- **Sbírejte zkušenosti**
 - **Sdílejte**
 - **Vzdělávejte se**

-
- **A budete-li k tomu mít trochu peněz a případně designéra....**

- Bude to pak už procházka růžovou zahradou...
pokud na to máte nervy a výdrž 😊
- A pokud umíte ↓

Národní soustava povolání, Národní soustava kvalifikací

- Projekty NSP, NSK
- Sektorové rady
- Knihovnické profese v NSP
- Knihovnické profese v NSK
- www.nsp.cz
- www.narodnikvalifikace.cz

Národní soustava povolání

- **Knihovník v knihovně pro děti (SŠ) – charakteristika:** zprostředkovává knihovnické a informační služby vlastní knihovny, knihoven oborově nebo regionálně příbuzných i národního systému knihovnických a informačních služeb jako celku dětským uživatelům ve smyslu podpory čtenářství, vzdělávacích aktivit, spolupráce s rodiči, pedagogy a dalšími zainteresovanými subjekty.

Nejvhodnější školní příprava

- Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru informační služby, knihovnictví

Vhodná školní příprava

- Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru gymnázium
- Střední vzdělání s maturitní zkouškou ve skupině oborů pedagogika, učitelství a sociální péče
- Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru publicistika
- Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru knihkupectví

Měkké kompetence

- Efektivní komunikace (4 z 5)
- Kreativita (4 z 5)
- Flexibilita (3 z 5)
- Uspokojování
zákaznických potřeb (4 z 5)
- Výkonnost (4 z 5)
- Samostatnost (3 z 5)
- Řešení problémů (4 z 5)
- Plánování a organizování
práce (4 z 5)
- Celoživotní učení (4 z 5)
- Aktivní přístup (4 z 5)
- Zvládání zátěže (4 z 5)
- Objevování a orientace v
informacích (4 z 5)
- Ovlivňování ostatních (4 z 5)
- Vedení lidí (leadership) -

Obecné dovednosti

- Počítačová způsobilost (3 ze 3)
- Numerická způsobilost (2 ze 3)
- Ekonomické povědomí (1 ze 3)
- Právní povědomí (1 ze 3)
- Jazyková způsobilost v češtině (3 ze 3)
- Jazyková způsobilost v angličtině (1 ze 3)
- Způsobilost k řízení osobního automobilu –
- Jazyková způsobilost v dalším cizím jazyce –

Odborné znalosti – nutné

- Knihovnické a informační služby
- Literatura
- Státní informační a kulturní politika, informační procesy, instituce v informační oblasti
- Počítačové zpracování textů a tabulek

Odborné znalosti – nutné

- Vývoj písemnictví, psacích látek a potřeb, dějiny knihy a knihovnictví
- Pravidla ochrany osobních údajů, autorské právo v ČR a zahraničí
- Metody zpracovávání rešerší
- Profilování, budování, zpracování a katalogizace informačních, knihovních a archivních fondů

Odborné znalosti – nutné

- Organizace a ochrana knihovního fondu
- Formy a metody individuální a kolektivní práce s uživatelem knihovnických a informačních služeb
- Informační potřeby a bariéry
- AKS české i zahraniční
- Normy, standardy a metody zpracování knihovních fondů (AACR, MARC /UNIMARC, Konspektus ad.)

Odborné znalosti – výhodné

- Marketing a marketingová komunikace
- Principy digitalizace dokumentů a knihovních fondů

Odborné dovednosti – nutné

- Orientace v základních EIZ 4
- Orientace v nakladatelské politice v ČR 4
- Orientace v aktuálně vydávaných titulech 4
- Poskytování bibliografických a rešeršních služeb v knihovnách s lokální a regionální působností 4

Odborné dovednosti – nutné

- Poskytování výpůjčních služeb v knihovnách s lokální a regionální působností (včetně meziknihovních) 4
- Evidence, katalogizace a adjustace v knihovnách s lokální působností 4
- Ovládání AKS v relevantních modulech 4

Odborné dovednosti – nutné

- **Vyhledávání bibliografických a faktografických informací a jejich ověřování 4**
- **Formální a obsahová analýza textu, rychlé čtení 4**
- **Odborná komunikace se čtenáři, uživateli a zákazníky v knihovnách 4**
- **Realizace aktivit k podpoře dětského čtenářství 4**
- **Realizace lekcí informační výchovy 4**

Odborné dovednosti – výhodné

- **Organizace volnočasových aktivit pro děti**
- **Lektorské dovednosti**

Činnosti

- Poskytuje knihovnické, informační, referenční a faktografické služby v knihovně pro děti se zvláštním zaměřením na oblast literatury pro děti a mládež
- Vyhledává a formuluje odpovědi na informační požadavky uživatelů knihovny pro děti s využitím interních a externích informačních zdrojů; vede statistiku dotazů

Činnosti

- Sleduje, shromažďuje a hodnotí informační potřeby a požadavky uživatelů v knihovně pro děti ve vazbě na profilaci a aktualizaci fondů; sleduje nakladatelskou produkci pro děti a mládež a spolupracuje s útvarem akvizice v knihovně
- Sestavuje jednoduché rešerše s využitím databází a informačních zdrojů domácí a zahraniční provenience; doplňuje interní databáze

Činnosti

- Komunikuje (osobně, písemně, telefonicky, elektronicky) s uživateli v knihovně pro děti včetně vstupních pohovorů
- Informuje uživatele v knihovně pro děti a jejich rodiče o rozsahu a právních podmínkách poskytovaných knihovnických a informačních služeb a provádí instruktáže a školení uživatelů o těchto službách v knihovně pro děti

Činnosti

- Poskytuje základní poradenské a konzultační služby z oblasti čtenářství a informační výchovy
- Vede děti ke čtenářství, schopnosti samostatně se orientovat ve světě informací, vyhledávat je, hodnotit a samostatně s nimi pracovat

Činnosti

- Poskytuje odbornou informační pomoc uživatelům při práci s ICT v knihovně pro děti (internet, multimediální aplikace, e-čtečky, play stationy ...); vyhledávání v databázích a práci s elektronickými katalogy; řeší problémy ICT pro uživatele knihovny pro děti ve spolupráci s příslušným útvarem knihovny

Činnosti

- **Provádí veškerou výpůjční činnost v knihovně pro děti v rozsahu stanoveném knihovním a výpůjčním řádem a veškeré činnosti spojené s automatizovaným/ klasickým výpůjčním protokolem v knihovně pro děti včetně registrace a evidence čtenářů, výpůjček; rezervací, agendy vymáhání nesplněných závazků uživatelů, agendy tržeb oddělení ad.**

Činnosti

- Vede denní, měsíční, celoroční statistiku knihovnických a informačních služeb knihovny pro děti
- Podílí se na vypracovávání písemných rozborových podkladů za knihovnu pro děti

Činnosti

- **Buduje, řadí a udržuje knihovní fond knihovny pro děti ve volném výběru a prezenční fond pro děti a mládež, podílí se na jeho revizi a aktualizaci, navrhuje dokumenty k opravám a odpisu**
- **Buduje a udržuje informačně bibliografický aparát budovaný v knihovně pro děti (např. katalogy a kartotéky) a seznamuje s ním uživatele**

Činnosti

- **Spolupracuje v oblasti práce s dětmi a mládeží v rámci národního systému knihovnických a informačních služeb**
- **Identifikuje, vyhledává, vybírá a připravuje předlohy pro reprografické služby uživatelům knihovny pro děti; zajišťuje pro ně kopírovací služby včetně elektronických; spravuje kopírky na mince v knihovně pro děti**

Činnosti

- Provádí základní činnosti v oblasti public relations a marketingu knihovny pro děti; prezentuje knihovnické a informační služby knihovny pro děti a podílí se na jejich propagaci
- Podílí se na aktualizaci webových stránek knihovny pro děti

Činnosti

- Spolupracuje s relevantními partnery knihovny pro děti, především s mateřskými, základními a speciálními školami a dalšími kulturními, vzdělávacími, výchovnými a sociálními zařízeními zaměřenými na děti a mládež
- Zajišťuje exkurze v knihovně pro děti

Činnosti

- **Připravuje a realizuje lekce informační výchovy a vzdělávací akce pro děti, aktivity k podpoře čtenářství a další volnočasové aktivity v knihovně pro děti**
- **Podílí se na získávání vhodných zdrojů spolufinancování oblasti práce s dětmi a mládeží v knihovně**

Činnosti

- Tvoří jednoduché výtvarné a propagační pomůcky a materiály
- Zajišťuje fotodokumentaci aktivit knihovny pro děti

Samostatný knihovník v knihovně pro děti (VOŠ, BC.)

- **Orientace na knižním trhu a v produkci ostatních informačních zdrojů 6**
- **Orientace v aktuálně vydávaných titulech 4**
- **Zpracování koncepcí, plánů a programů v oblasti knihovnictví a informačních služeb a systémů 6**
- **Poskytování bibl. a rešerš. služeb ze specializovaných zdrojů v knihovnách 6**

Samostatný knihovník v knihovně pro děti (VOŠ, BC.)

- **Vytváření bibliografických a faktografických databází 6**
- **Ovládání AKS 6**
- **Vyhledávání bibliografických a faktografických informací ze specializovaných zdrojů a jejich ověřování 6**

Samostatný knihovník v knihovně pro děti (VOŠ, BC.)

- **Formální a obsahová analýza odborného textu, rychlé čtení 6**
- **Odborná komunikace se čtenáři, uživateli a zákazníky v knihovnách 4**
- **Vytváření koncepce obsahu a systému stavění, správa a organizace samostatných sbírek a studoven v knihovnách 6**

Samostatný knihovník v knihovně pro děti (VOŠ, BC.)

- Evidence, katalogizace a adjustace v knihovnách s lokální působností 4
- Zpracování koncepce a systému aktivit k podpoře dětského čtenářství v knihovně 6
- Zpracování koncepce a systému informační výchovy dětí a mládeže v knihovně 6

Knihovník specialista v knihovně pro děti

- **Formální a obsahová analýza odborného cizojazyčného textu, rychlé čtení 7**
- **Vytváření bibliografických a faktografických databází 6**
- **Odborná komunikace (včetně cizojazyčné) se čtenáři, uživateli a zákazníky v knihovnách 6**

Knihovník specialista v knihovně pro děti

- **Orientace na knižním trhu a v produkci ostatních informačních zdrojů 6**
- **Ovládání automatizovaného knihovního systému 6**
- **Poskytování bibliografických a rešeršních služeb v knihovnách s celostátní nebo oborovou působností 7**
- **Práce s elektronickými informačními zdroji a nástroji 7**

Knihovník specialista v knihovně pro děti

- **Příprava cyklů systematického vzdělávání v oblasti knihovnicko-bibliografické a informační gramotnosti v knihovnách 7**
- **Sledování a kontrola vývoje spokojenosti zákazníků knihoven 7**
- **Komplexní správa a organizace knihovního fondu v rámci instituce 7**

Knihovník specialista v knihovně pro děti

- **Vyhledávání bibliografických a faktografických informací ze specializovaných zdrojů, jejich ověřování a správa bází dat 7**
- **Strategické plánování v oblasti knihovnictví a informačních služeb a systémů 7**
- **Vzdělávání pracovníků knihoven 7**
- **Zpracování koncepce a systému aktivit k podpoře dětského čtenářství v knihovně 6**